

[1944, polovica mája. Londýn.] — Dotazy a pokyny náčelníka čs. zpravodajskej služby, prednostu II. odboru čs. MNO plk. F. Moravca, zaslané rádiotelegraficky čs. zpravodajským agentom „Zdena“ (kpt. J. Krátký) a „Hele“ (Špáta — Spitzer) na Slovensku vo veci ich rádiového spojenia s Londýnom a styku s orgánmi protifašistického odboja na Slovensku.

Zprávy pre Zdenu:¹

Než zodpovieme Vaše požiadavky poslané nám stanicou Oto a Vít, odpovedzte nám obratom:

1. Či už viete, že ste od počiatku v spojení s Londýnom, a nie s Istambulom?
2. Kto teraz disponuje stanicami Oto a Vít?²
3. Či a ako ste v styku s voj. a pol. vedením odbojového hnutia?
4. Potvrďte nám v depeši príjem všetkých našich telegramov, poslaných nami stanicami Oto a Vít, pokiaľ ste ich dešifrovali.

Pre Helu:³

Súdime, že vašim pričinením bolo naviazané spojenie Otu s Londýnom. V tomto

v Istambule. Krátký sa vrátil k finančným záležitostiam ešte raz 31. 7. 1944, keď zaslal do Londýna nasledujúcu zprávu: „Finanční dodatek: Djuračka vrátil zbytek peněz Štvánovi (Kotva). Tohoto jsem napojil na Gamu, takže napříště bude zbytku peněz od Bati použito výhradně pro vojenské účely a partyzánské akce. Co je s penězi, které jste mi poukázali k Petrovi? Af mně zašle zprávu Petr.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/95. VI 073154/44.) Na zázname je poznámka ceruzkou „Vít (Zdena) informována“.

¹ Zdena — kpt. J. Krátký. Hodnotenie jeho činnosti vid' zprávu G. Husáka z 5. 2. 1945 (dokument čís. 576) a zprávu Špáty — Spitzera zo septembra 1944 (dokument čís. 259 spolu s pozn.).

² Krátký zodpovedal tento dopyt obratom. V priebehu júna spresňoval informácie o tom, kto disponuje vysielacami. Uvádza tieto údaje, pokiaľ sme ich mali k dispozícii, lebo môžu poslúžiť pri práci na zostavení celého radu rádiogramov Londýn — Slovensko.

20. 5. 1944 — VI 052026/44:

„Přidělují stanici Oto 32 Gamě a Klenovi (krycíe označení Šrobárovej skupiny — pozn. V. P.). Moje stanice jsou Vít a Ivo. Pro mé stanice budu používat jenom kódu 45 a nikdy 48. Kód Grimm zatím nepoužívejte. Opravují tím mou poslední depeši.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/18.)

1. 6. 1944 — VI 060104/44:

„Důležité depeše mě zasílejte zásadně přes Víta. Jinak nejsem zodpověden, Pavle, za utajení telegramů poslaných mně přes Oto anebo přes Ivo.“ (Tamtiež, Ch 37-91-29/20.)

15. 6. 1944 — VI 061518/44:

„Ivo — opět pár dní porucha. Leo jest opraven a bude dán v nejbližší době do provozu. O denní provoz se pokusím na voj. vysílačkách.“ (Tamtiež, Ch 37-91-29/27.)

17. 6. 1944 — VI 061724/44:

„... Hlásím, že oficiální stanice jsou Oto pro Gamu a Vít pro Zdenu. Jestliže nechcete mít situaci jako v Srbsku, přerušte ihned styk se skupinami, které se nechtějí podřídit Gamě. Čekám okamžitou odpověď. Zdena.“ (Tamtiež, Ch 37-91-29/29.) — Je možné, že táto zpráva, ktorej zmysel nevieme celkom posúdiť, mala za následok zaslanie pokynov pre činnosť Krátkeho (vid' dokument čís. 84 z 23. 6. 1944).

24. 6. 1944 — VI 062437/44:

„... Můj styk s Helou a spol. omezují na minimum. Všechny stanice jsou ve vzájemném styku, ale s určitým časovým rozdílem.“ (Tamtiež, Ch 37-91-29/38.)

Údaje o umiestnení rádiostanic uvádza v spomienke „Přípravy a styk s cudzinou“ plk. J. Marko (Nad Tatrou sa blýska, Praha — Bratislava 1946, s. 110—111). Z Markových údajov nie je však jasné, či šlo o tie isté stanice, o ktorých hovorí vo svojich zprávkach Krátký.

³ Identita zpravodajského dôverníka „Hely“ nie je celkom jasná. Sme presvedčení, že je totožný so Špátom — Spitzerom, ktorého dve zprávy zo septembra publikujeme ako dokumenty čís. 259 a 260. V poznámkach k týmto dokumentom uvádzame aj ďalšie údaje o osobe Hely — Špáty — Spitzera.

- 198 prípade sme vám veľmi vďační. Žiadame vás o úzku spoluprácu so Zdenou. Informujte Zdenu ihneď o obsahu všetkých tlg. nami predaných stanici Oto.

Pavel.

SÚA Praha. b S 40-3/94. Zprávy odoslané Otovi. Fotokópia odpisu písaného na stroji.

64

1944, máj 16. [Slovensko.] — Zpráva styčného a zpravodajského dôstojníka kpt. J. Krátkeho o niektorých otázkach protifašistického hnutia na Slovensku, zaslaná čs. zpravodajským orgánom v Londýne.¹

VI 051612/44

Politické strany vyjma komunisty a vojenské vedení se staví proti všem organizovaným sabotážním akcím. (25. 4.)

VI 051613/44

Ve většině měst i obcí se tvoří dvojí národní výbory. Výbor Šrobárovci-Ursíny, komunisté separátně. Bude těžké utvořit centrální předsednictvo národních výborů, které by jedině mohlo tyto difference stranické a osobní zájmy odstranit.

VI 051614/44

Sdělte, zda souhlasí: Pplk. Ivan Bogojamov byl prý shozen jako parašutista na Liptovské hole. Prý je z moskevského centra s úkolem organizovat vojenský odboj na středním Slovensku. Hledá spojení se mnou.²

[Zdena]

SÚA Praha. Ch 37-91-29/8. Záznam dešifrovaných došlých depeši. Strojopisný priepis.

65

1944, máj 18. [Slovensko.] — Hlásenie čs. zpravodajského dôverníka o niektorých otázkach a osobnostiach odbojového hnutia na Slovensku zaslané čs. zpravodajskej službe v Londýne.¹

⟨Ursíny ustavuje nereprezentatívny NV bez Šrobárovcov a splnomocnených komunistov — podpor. sidorov. hodžov. kolaborantmi. Nekompromisní Českoslová-

¹ Dátum určený podľa šifier rádiogramov. Zprávy nie sú podpísané, podľa skratky rádiostanice (VI — „Vít“) a podľa obsahu zpráv usudzujeme jednoznačne na Krátkeho.

² K otázke pplk. Bogojamova (príp. Bogojanova) viď ďalej dokument čís. 74.

¹ K autorstvu tohto rádiogramu sa hlási čs. zpravodajský dôverník (Hela — Špáta — Spitzer) v zpráve, ktorá bola odoslaná v septembri 1944 z Istanbulu do Londýna (viď dokument čís. 259.)